

**การพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงหญิงไทยใจงาม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน
ด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม**

**THE DEVELOPMENT OF THAI DANCE MOVEMENT SKILLS
FOR THE SONG TITLED (YING THAI JAI NGAM) OF GRADE 6
STUDENTS AT SURAOBANGCHAN SCHOOL BASED ON THE
REMEDIAL TEACHING METHODS**

สุพิชชา ปานรัตน์*

SUPITCHA PANRAT

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการปฏิบัติทักษะทำรำเพลงหญิงไทยใจงามไม่ได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำของผู้เรียนด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าบางชันที่ปฏิบัติทักษะทำรำเพลงหญิงไทยใจงามไม่ได้จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1. แบบสัมภาษณ์ 2. แบบสังเกตพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ และการหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. จากการศึกษาค้นคว้าสาเหตุผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ โดยการสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้มีสาเหตุมาจากการที่ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานในการปฏิบัติทักษะทำรำมาก่อน และคิดว่าระยะเวลาในการเรียนรู้มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติทำรำของตน

2. จากการติดตามผลการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ โดยการสอนซ่อมเสริม พบว่า หลังการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาการปฏิบัติทักษะทำรำทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น นักเรียนได้คะแนนอยู่ในระดับดี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และได้คะแนนอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

คำสำคัญ : ทักษะการปฏิบัติทำรำ การสอนเสริม

* โรงเรียนสุเหร่าบางชัน กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objective of this research were to study why Grade 6 students could not perform the Thai dance moves for the song titled Ying Thai Jai Ngam and to investigate the results of the development of the Thai dance movement skills of the learners based on the remedial teaching methods. The target group for this research were Grade 6 students at Suraobangchan School who could not perform the Thai dance moves for the song titled Ying Thai Jai Ngam. The research instruments were: 1. Interview 2. Behavior Observation form. The statistics used for Data analysis were frequency and percentage.

The results of this research revealed the followings:

1. The reasons why the students could not perform the Thai dance moves for the song titled Ying Thai Jai Ngam were: The learner had not acquired the foundation skills to perform the dance moves and they thought practice time has an effect on their dance performance.

2. Following up the results of the development of Thai dance movement skills of the learners based on the remedial teaching methods, it was found out that all of the students who hadn't been able to perform the Thai dance moves for the song titled Ying Thai Jai Ngam had higher academic achievement scores after having learned the dance moves using the remedial teaching methods. 5 students (83.33%) earned good scores and 1 student (16.67 %) received a fair score.

Keywords: Thai Performing Posture Skills, Supplementary Teaching

บทนำ

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนานมีการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์การเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดย เรณู โกศานนท์ (2545, น. 7) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นสัญชาตญาณชนิดหนึ่งของมนุษย์ที่แสดงออกมาเมื่อเกิดอารมณ์ขึ้น เป็นเครื่องผลักดันให้จิตกระตุ้นร่างกายให้แสดง

การเคลื่อนไหว มีจังหวะ มีแบบแผน เพื่อให้เกิดความสุข ความเข้าใจ และความงดงาม แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของมนุษย์ การเรียนนาฏศิลป์ไทย จึงมีความสำคัญเพราะนอกจากทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีและการปฏิบัติแล้ว วิชานาฏศิลป์ยังสอดแทรกให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และหวงแหนวัฒนธรรมของชาติ ดังเช่น นาฏศิลป์ไทยที่ปรากฏอยู่ใน “เพลงหญิงไทยใจงาม” เป็นหนึ่งในสิบเพลงรำวง มาตรฐานที่กรมศิลปากรปรับปรุงศิลปะการรำวงให้มีระเบียบแบบแผน ทั้งคำร้อง ทำนอง ท่ารำ ตลอดจนการแต่งกายให้เป็นแบบฉบับมาตรฐาน มีความสะดวกในการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมของไทยและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยในปัจจุบันมีรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งในส่วนของจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะ การกำหนดเป็นหลักสูตรวิชาบังคับและวิชาเลือก ซึ่งขึ้นอยู่กับจัดการเรียนการสอน ของแต่ละสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบใด สิ่งที่สำคัญคือ ความต้องการให้นาฏศิลป์ไทยอันเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของคนไทยยังคงอยู่และ มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป ในการเรียนนาฏศิลป์ไทยให้เกิดความรู้ความเข้าใจนั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องทฤษฎี ประวัติความเป็นมา นาฏยศัพท์ และภาษาท่า ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่นำไปต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะท่ารำได้อย่างถูกต้อง เพราะการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย หัวใจหลัก คือ การปฏิบัติทักษะท่ารำ การมีวินัยและ อดทนต่อการฝึกซ้อมจึงมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องปฏิบัติควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เกิด ความชำนาญและมีประสิทธิภาพ โดยการเรียนรู้นาฏศิลป์ขั้นพื้นฐานมีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เพลงประกอบ เช่น เพลงในนั้นมีปลาในนั้นมีข้าวที่ใช้ ในการฝึกการออกท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ เพลงระบำชาวนาที่ใช้สื่อให้เห็นถึง การประกอบอาชีพของคนไทยและแสดงท่ารำที่เกี่ยวกับการทำนา และหนึ่งในการเรียนรู้ พื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท่ารำมาตรฐานและท่ารำ จากเพลงแม่บท คือ เพลงหญิงไทยใจงาม

เพลงหญิงไทยใจงามประพันธ์เนื้อร้องโดยท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ประมาณปี พ.ศ. 2487 ในสมัยของจอมพล ป. (แปลก) พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และประเทศไทยอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนชาวไทยได้รับความเดือดร้อน หวาดกลัว จึงถูกนำมาใช้เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดหวาดวิตกในช่วงเวลายากลำบาก ด้วยการนำศิลปะพื้นบ้าน “การรำโทน” กลับมาร้องรำทำเพลงใหม่เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน โดยกรมศิลปากรบรรจุท่ารำท่าพรหมสี่หน้าและท่ายูงพ่อนาง แต่งทำนองโดยกรมศิลปากร

และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสุภาพ ใช้คำง่าย ทำนองเพลงง่าย มุ่งให้เห็นวัฒนธรรมของชาติเป็นส่วนใหญ่ เนื้อเพลงบรรยายเปรียบเทียบความงามของหญิงไทย ดังความงามของเดือนและดาวบนฟ้า เมื่อประกอบด้วยความดียิ่งเป็นที่เลื่องลือ เปรียบดังเดือนและดาวที่พรายแสงอยู่บนนภา (ณัฐฉรียา สุขสวัสดิ์, 2560, น. 17-19)

โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร มีการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ในปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 1 ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ฝึกปฏิบัติการสอนรายวิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระนาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 47) ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องราวมาตรฐาน เพลงหญิงไทยใจงาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีผลต่อวงการนาฏศิลป์ไทยและสามารถปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์อย่างง่ายได้ กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี ลีลาความสวยงาม และความถูกต้องตามแบบนาฏศิลป์ไทย มีความพร้อมเพรียงในการรำ และความกล้าแสดงออก ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางส่วนไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้ ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างล่าช้าและนักเรียนที่สามารถปฏิบัติท่ารำได้เกิดความเบื่อหน่าย

จากประเด็นปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติท่ารำเพลงหญิงไทยใจงาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน ด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม พัฒนาทักษะการปฏิบัติท่ารำให้แก่กลุ่มนักเรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนซ่อมเสริมเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางด้านการเรียนในชั้นเรียนปกติ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุมาจากวิธีสอนของครู อุปกรณ์การสอน หรือตัวของผู้เรียนเอง การสอนซ่อมเสริมจึงเป็นการสอนที่จะช่วยแก้ปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของผู้เรียนและช่วยส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพราะหากผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติท่ารำที่ผู้สอนถ่ายทอดให้ได้ก็จะส่งผลให้เกิดปัญหาในระยะยาวและไม่สามารถต่อยอดไปยังเรื่องอื่น ๆ ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของการปฏิบัติทักษะทำรำเพลงหญิงไทยใจงามไม่ได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำของผู้เรียนด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน โดยเป็นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำของผู้เรียนด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าบางชั้น ที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำเพลงหญิงไทยใจงามได้ จำนวน 6 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น : การสอนซ่อมเสริม

ตัวแปรตาม : ทักษะการปฏิบัติทำรำของนักเรียน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

3.1 เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย

3.1.1 แบบสัมภาษณ์

3.1.2 แบบสังเกตพฤติกรรม

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 ผู้วิจัยร่างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรม

3.2.3 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

(Content Validity)

3.2.4 ผู้วิจัยปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

3.2.5 ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ดำเนินการศึกษสาเหตุที่ผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติท่าทำได้ โดยการสอบถาม ประสพการณ์ และทัศนคติต่อวิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้แบบสัมภาษณ์

4.2 สรุปลักษณะของปัญหาและวางแผนการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม โดยผู้วิจัย

4.3 กำหนดวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม และกำหนดช่วงเวลาสอนซ่อมเสริม โดยผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกเวลาในตอนพัก กลางวันทุกวัน วันละ 15 นาที เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

4.4 ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขปัญหผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติทักษะท่ารำเพลง หญิงไทยใจงามด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม ตามแผนการดำเนินการที่กำหนด

4.5 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการติดตามผลการพัฒนาทักษะครั้งที่ 1 โดยการสังเกตทักษะการปฏิบัติท่ารำของผู้เรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

4.6 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้ ครั้งที่ 2 โดยปรับเปลี่ยนการสอนซ่อมเสริมในตอนพักกลางวันจันทร์ พุธ ศุกร์ จำนวน 3 วัน วันละ 20 นาที เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

4.7 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการติดตามผลการพัฒนาทักษะครั้งที่ 1 โดยการสังเกตทักษะการปฏิบัติท่ารำของผู้เรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และมีเกณฑ์ที่ใช้ในการสังเกตดังนี้

5 หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก

4 หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี

3 หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำมีคุณภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำมีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้

1 หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำมีคุณภาพอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

การแปลผล

คะแนนรวม 12-15 หมายถึง ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้อยู่ในระดับดี

คะแนนรวม 8-11 หมายถึง ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนรวมต่ำกว่า 8 หมายถึง ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้ต่ำกว่าเกณฑ์

ควรปรับปรุง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สถิติอย่างง่าย ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

6. ผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงหญิงไทยใจงาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน ด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสาเหตุที่ผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้

ประสบการณ์และทัศนคติ	ใช่ (คน)	ร้อยละ	ไม่ใช่ (คน)	ร้อยละ
1. ผู้เรียนคิดว่าวิชานาฏศิลป์มีความน่าสนใจหรือไม่	6	100	0	0
2. ผู้เรียนรู้สึกสบายใจทุกครั้งที่ได้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยใช่หรือไม่	6	100	0	0
3. ผู้เรียนเคยผ่านการปฏิบัติทำรำมาบ้างหรือไม่	0	0	6	100
4. ผู้เรียนคิดว่าการปฏิบัติทำรำเป็นสิ่งที่ยากหรือไม่	4	66.67	2	33.33
5. ผู้เรียนคิดว่าระยะเวลาในการเรียนรู้มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติทำรำของตนใช่หรือไม่	6	100	0	0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนทั้ง 6 คน มีความคิดเห็นต่อวิชานาฏศิลป์ไทย ดังนี้ วิชานาฏศิลป์ไทยมีความน่าสนใจ และรู้สึกสบายใจทุกครั้งที่ได้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทย คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้เรียนทุกคนไม่เคยการปฏิบัติทำรำเลย คิดเป็นร้อยละ 100 มีผู้เรียนที่คิดว่าการปฏิบัติทำรำเป็นสิ่งที่ยาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และคิดว่าระยะเวลาในการเรียนรู้มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติทำรำของตน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทำร่ำได้ โดยการสอนซ่อมเสริม
ตอนพักกลางวันทุกวัน วันละ 15 นาที

ทักษะการปฏิบัติทำร่ำ ผู้เรียน	ความถูกต้องของ ทำร่ำ	ความถูกต้องของ จังหวะ	ปฏิบัตินาฏยศัพท์ ถูกต้อง	รวม
คนที่ 1	3	4	2	9
คนที่ 2	3	3	2	8
คนที่ 3	3	3	2	8
คนที่ 4	4	4	2	10
คนที่ 5	3	3	3	9
คนที่ 6	4	4	3	11

จากตารางที่ 2 ผลการติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทำร่ำ โดยการสอนซ่อมเสริมในตอนพักกลางวันทุกวัน วันละ 15 นาที พบว่า ผู้เรียนทั้ง 6 คน สามารถปฏิบัติทำร่ำได้ มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 3 ผลการติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทำร่ำได้ตามแผนที่พัฒนาขึ้น
โดยการสอนซ่อมเสริมตอนพักกลางวันทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ จำนวน 3 วัน วันละ 20 นาที

ทักษะการปฏิบัติทำร่ำ ผู้เรียน	ความถูกต้องของ ทำร่ำ	ความถูกต้องของ จังหวะ	ปฏิบัตินาฏยศัพท์ ถูกต้อง	รวม
คนที่ 1	4	5	3	12
คนที่ 2	4	4	3	11
คนที่ 3	4	5	3	12
คนที่ 4	5	5	3	13
คนที่ 5	4	4	4	12
คนที่ 6	4	5	4	13

จากตารางที่ 3 ผลการติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทำร่ำ ที่พัฒนาขึ้นโดยการสอนซ่อมเสริมในตอนพักกลางวันทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ จำนวน 3 วัน วันละ 20 นาที พบว่า ผู้เรียนทั้ง 5 คน สามารถปฏิบัติทำร่ำได้ มีคะแนนอยู่ในระดับดี และ ผู้เรียน 1 คน สามารถปฏิบัติทำร่ำ มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสาเหตุผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ โดยการสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ มีสาเหตุมาจากการที่ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานในการปฏิบัติทักษะทำรำมาก่อน และคิดว่าระยะเวลาในการเรียนรู้มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติทำรำของตนร้อยละ 100

2. การติดตามผลการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้โดยการสอนซ่อมเสริม พบว่า หลังการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาการปฏิบัติทักษะทำรำทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น นักเรียนได้คะแนนอยู่ในระดับดี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และได้คะแนนอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสาเหตุผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ โดยการสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ มีสาเหตุมาจากการที่ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานการปฏิบัติทักษะทำรำมาก่อนและคิดว่าระยะเวลาในการเรียนรู้มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติทำรำของตน เนื่องจากการปฏิบัติทักษะทำรำในเพลงหญิงไทยใจงามซึ่งเป็นการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ผู้เรียนควรมีทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติทำรำในเพลงอื่นมาก่อนเป็นพื้นฐานเบื้องต้น อีกทั้งต้องมีระยะเวลาการฝึกฝนทักษะที่เหมาะสมเพื่อสร้างความคุ้นชินและการจดจำเกี่ยวกับท่ารำและจังหวะการรำอย่างถ่องแท้ สอดคล้องกับ อรทัย วัจนะรัตน์ (2558) ที่ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ รำวงมาตรฐาน เพลงดอกไม้ของชาติ โดยใช้สื่อนวัตกรรมแบบวัดทัศนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย ปีการศึกษา 2558 พบสาเหตุของการที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องดงามตามแบบแผนนั้นเกิดจากเวลาเรียนมีน้อย กล่าวคือ เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้นักเรียนขาดความต่อเนื่องในการฝึกปฏิบัติเป็นผลให้การจดจำท่ารำ รายละเอียดและเทคนิคลีลาต่าง ๆ บกพร่องไปนับเป็นอุปสรรคที่ทำให้การฝึกปฏิบัติกระบวนท่ารำของนักเรียนยังไม่ถูกต้อง ขาดทักษะความชำนาญและความดงามตามแบบแผนการแสดงนาฏศิลป์ไทย

2. จากผลการติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติทักษะทำรำได้ โดยการสอนซ่อมเสริม พบว่า หลังการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาการปฏิบัติทักษะทำรำทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้เริ่มฝึกฝน

ทักษะการปฏิบัติทักษะทำร่ำตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจากง่ายไปหายาก ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาไปตามลำดับขั้น และมีระยะเวลาในการฝึกฝนพัฒนาตนเอง โดยมีผู้สอนช่วยให้คำแนะนำจากการสอนเสริมนอกเวลา ทำให้มีเวลาในการสร้างการจดจำ ความเข้าใจ ความคุ้นชินผ่านการฝึกซ้อม สอดคล้องกับ เรณู โกศินานนท์ (2535, น. 15-16) และณัฐธรียา สุขสวัสดิ์ (2560, น. 12-13) ที่กล่าวว่า การสอนนาฏศิลป์ครูผู้สอนต้องถ่ายทอดจากท่าทางที่ง่ายไปหาท่าที่ยาก และทำท่าทางที่ยากให้ง่ายขึ้นให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่คงรูปแบบเดิมให้ผู้เรียนสังเกตและปฏิบัติตามอย่างมีแบบแผน เป็นกระบวนการให้อิสระแก่ผู้เรียน โดยครูคอยชี้แนะให้กำลังใจ และการสอนซ่อมเสริมนั้นยังทำให้ผู้เรียนได้มีเวลาในการฝึกฝนการปฏิบัติทักษะทำร่ำอย่างสม่ำเสมอส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติท่าร่ำที่เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิสา มณีเอี่ยม (2553) ที่ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดมหารณพ์ พบว่า ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนซ่อมเสริมโดยใช้ชุดฝึกทักษะกิจกรรมนาฏศิลป์ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเพราะมีความสุขและเป็นอิสระ มีความมั่นใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อไม่เข้าใจ ปฏิบัติไม่ได้ หรือไม่ทัน สามารถศึกษาใหม่ได้จนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย อีกทั้งเพื่อน ๆ ที่เรียนร่วมกันมีจำนวนน้อยและมีความสามารถอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน เมื่อมีครูเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือ จึงมีความรู้สึกได้เรียนรู้ร่วมกันและใกล้ชิดครูผู้สอนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนควบคู่ไปกับการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติท่าร่ำที่ดีขึ้นแล้วยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนได้อีกด้วย
2. ควรมีการวิจัยโดยใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมในวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างหรือความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมและเจตคติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอนที่จะนำวิธีการสอนซ่อมเสริมไปใช้ในการแก้ไขหรือพัฒนาทักษะอื่น ๆ ควรคำนึงถึงสภาพและพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อเลือกวิธีการสอนให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละคน

รายการอ้างอิง

- ณัฐณริยา สุขสวัสดิ์. (2560). การพัฒนาสื่อประกอบบทเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานผ่าน Application บนโทรศัพท์มือถือ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิตหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- มณฑิสรา มณีเอี่ยม. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดมรรณพ โดยใช้ชุดฝึกทักษะกิจกรรมนาฏศิลป์. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2563. เข้าถึงจาก <https://shorturl.asia/mOQWq>
- เรณู โกศานนท์. (2535). รำไทย. กรุงเทพฯ: cursa.
- _____. (2545). นาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อรทัย วัจนะรัตน์. (2558). การพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ รำวงมาตรฐานเพลงดอกไม้ของชาติ โดยใช้สื่อนวัตกรรมแบบวีดิทัศน์ประกอบการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย ปีการศึกษา 2558. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2563. <https://academic.prc.ac.th/TeacherResearch/ResearchDetail.php?ID=1673>